Άγιοι Φανέντες

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/4330/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 1/5/2015 7:26:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 22/11/2026 20:27:59

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει 56 ημέρες μετά το Άγιο Πάσχα.

Ημ/νια Βίου: 1/5/2015 7:26:00 μμ

Βιογραφία

Φανέντες θαυμαστῶς ἀθληταὶ κεκρυμμένοι,
καρδίας πιστῶν σπεύδετε κατευφραίνειν.

Κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες η αγιοστόλιστη Κεφαλονιά έχει να προσφέρει φωτεινά παραδείγματα ομολογητών και αγωνιστών της πίστεως. Έτσι στο ανατολικό τμήμα του νησιού και συγκεκριμένα στην περιοχή της Σάμης έζησαν και κοιμήθηκαν οσιακώς οι ομολογητές Άγιοι Γρηγόριος, Θεόδωρος και Λέων, οι οποίοι είναι περισσότερο γνωστοί με την προσωνυμία «Άγιοι Φανέντες», που τους δόθηκε λόγω της θαυματουργικής φανέρωσης των ιερών λειψάνων τους και της ανάδειξής τους από την αφάνεια.

Σύμφωνα με τα διασωθέντα δύο λατινικά συναξάρια του 14ου μ.Χ. αιώνα, τα οποία γράφτηκαν το μεν πρώτο από τον Βενετό Pietro Calò, το δε δεύτερο από τον επίσκοπο της Ακυληίας Pietro Natali, οι Άγιοι Γρηγόριος, Θεόδωρος και Λέων κατάγονταν από το ανατολικό τμήμα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, υπηρετούσαν ως στρατιωτικοί στον ρωμαϊκό αυτοκρατορικό στρατό και διακρίνονταν για τις πολλές τους αρετές και τη βαθιά τους πίστη στον Θεό. Την εποχή όμως αυτή βρισκόταν σε μεγάλη εξάπλωση η φοβερή αίρεση του Αρειανισμού και σύμφωνα με το εκδοθέν διάταγμα του αιρετικού αυτοκράτορος Κωνσταντίου Β΄ (337 -361 μ.Χ.), θα έπρεπε όλοι οι υπήκοοι του κράτους να ασπασθούν αυτή την ανόσια αίρεση. Τότε οι τρεις ευσεβείς και ενάρετοι στρατιωτικοί, φοβούμενοι μήπως και αναγκασθούν να ασπασθούν την αιρετική κακοδοξία, εγκατέλειψαν μαζί και με άλλους έλληνες στρατιώτες τη Σικελία, όπου βρίσκονταν την εποχή εκείνη και κατέφυγαν στην Κεφαλληνία. Μόλις αποβιβάσθηκαν στο νησί του Ιονίου και πληροφορήθηκαν ότι το διάταγμα του αιρετικού Κωνσταντίου είχε τεθεί σε ισχύ στον τόπο, όπου μέχρι πρότινος υπηρετούσαν, προτίμησαν να αποχωρισθούν από τους υπόλοιπους και να παραμείνουν στην Κεφαλληνία. Ο Γρηγόριος ήταν τότε ηλικιωμένος με άσπρα μαλλιά και πλήρης σοφίας, ο Θεόδωρος ήταν περίπου τριάντα ετών, ενώ ο Λέων έλαμπε μέσα στη νιότη του. Αποφάσισαν λοιπόν να αφιερωθούν στον Θεό και γι' αυτό άρχισαν να αναζητούν κατάλληλο τόπο για άσκηση και προσευχή.

Μία κοιλάδα, η οποία ονομάζεται Σάμη (Samos κατά τη λατινική γραφή) και βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα της Κεφαλληνίας απέναντι από την Ιθάκη, αποτέλεσε τον ιδανικό τόπο για να ζήσουν αφιερωμένοι στον Θεό το υπόλοιπο της ζωής τους. Μάλιστα στον τόπο αυτό ανακάλυψαν μέσα σε ένα μικρό, αλλά πυκνό δάσος από χαμηλά δένδρα και θάμνους τα ερείπια ενός μισοκαταστρεμμένου ναού. Ο τόπος αυτός αποτέλεσε το πνευματικό τους καταφύγιο, στο οποίο αφού εγκαταστάθηκαν, έζησαν ασκητικά, προσευχόμενοι αδιάλειπτα στον Θεό και αγωνιζόμενοι ως γνήσιοι στρατιώτες Χριστού. Στον ευλογημένο αυτό τόπο της ανατολικής Κεφαλληνίας πλησίον της σημερινής κωμοπόλεως της Σάμης έζησαν το υπόλοιπο της επίγειας ζωής τους μέχρι που κάποια ημέρα, αφού γονάτισαν και προσευχήθηκαν, παρέδωσαν μετά από λίγο τις πάναγνες ψυχές τους στον Πανάγαθο Θεό, τον Οποίο τόσο πολύ αγάπησαν και υπηρέτησαν σε όλη τους τη ζωή.

Τα σώματα των τριών Αγίων έμειναν για πάρα πολλά χρόνια άγνωστα, μέχρι που η Πρόνοια του Θεού θέλησε να τα αποκαλύψει με θαυματουργικό τρόπο. Στο νησί ζούσε κάποιος επιφανής και πλούσιος κάτοικος, ο οποίος ονομαζόταν Μιχαήλ και έπασχε από μία μορφή λέπρας, την ελεφαντίαση. Ο Μιχαήλ απευθύνθηκε στους γιατρούς, δαπανώντας μάλιστα και ένα μεγάλο μέρος της περιουσίας του, για να μπορέσει να θεραπευτεί από την ασθένειά του, αλλά δυστυχώς δεν βρήκε πουθενά την ποθούμενη θεραπεία. Κάποιο βράδυ εμφανίσθηκαν σε όραμα στον ύπνο του τρεις άνδρες με μορφές αγγέλων και του είπαν ότι θα θεραπευτεί μόνο, εάν βρει τα άταφα σώματά τους. Όταν ο Μιχαήλ ξύπνησε, δεν γνώριζε ούτε τα ονόματα των τριών ανδρών ούτε και τον τόπο, όπου αυτά βρίσκονταν. Συνάντησε όμως έναν χοιροβοσκό, ο οποίος του διηγήθηκε ότι ακολουθώντας έναν χοίρο που είχε απομακρυνθεί από το υπόλοιπο κοπάδι, μπήκε σε ένα πυκνό δάσος και εκεί αντίκρισε τρία άταφα και άφθορα σώματα, από τα οποία αναδίδονταν μία υπέροχη ευωδία. Τότε ο Μιχαήλ κατάλαβε ότι πρόκειται για τους εμφανισθέντες στον ύπνο του τρεις Αγίους. Αμέσως ανέβηκε στο άλογό του και κατευθύνθηκε με οδηγό τον χοιροβοσκό προς το δάσος, όπου βρίσκονταν τα ιερά λείψανα των τριών Αγίων μέσα σε άπλετο φως. Αφού προσκύνησε με ευλάβεια τα τρία φεγγοβολούντα ιερά σκηνώματα και παρακάλεσε με δάκρυα τους Αγίους, αμέσως η λέπρα εξαφανίσθηκε και επέστρεψε στο σπίτι του εντελώς υγιής. Λόγω της θαυματουργικής φανέρωσης των ιερών λειψάνων των τριών Αγίων και της ανάδειξής τους από την αφάνεια, τους δόθηκε η προσωνυμία «Άγιοι Φανέντες», με την οποία μέχρι σήμερα είναι περισσότερο γνωστοί.

Αξιοσημείωτη είναι και η επιτόπια προφορική παράδοση, σύμφωνα με την οποία τρεις Άγιοι με τα ονόματα Γρηγόριος, Θεόδωρος και Λέων έφθασαν κάποτε στη Σάμη της Κεφαλληνίας και έζησαν ως ασκητές. Πολλά χρόνια μετά την κοίμησή τους ανακαλύφθηκαν τα λείψανά τους σε ένα σπήλαιο στο όρος Αυλοχώρι και προς τιμήν τους κτίσθηκε η μονή των Αγίων Φανέντων.

Σύμφωνα με τα λατινικά συναξάρια η επ’ ονόματι των τριών ομολογητών Αγίων της Κεφαλληνίας ιστορική ιερά μονή ανεγέρθηκε στον τόπο της θαυματουργικής ανεύρεσης των ιερών τους λειψάνων με δαπάνη του θεραπευθέντος από τη λέπρα Μιχαήλ.

Η μονή των Αγίων Φανέντων είναι κτισμένη στην κορυφή της νότιας ακροπόλεως της αρχαίας Σάμης και σε υψόμετρο 226μ. Η ίδρυσή της χρονολογείται πριν το 1264 μ.Χ. και τα σωζόμενα ερείπια ανάγονται στη μεταβυζαντινή εποχή. Μετά την κατάληψη της Κεφαλονιάς από τους Νορμανδούς το 1185 μ.Χ. άρχισε η βαθμιαία παρακμή της μονής, που οφείλεται και στην αρπαγή των ιερών λειψάνων των Αγίων από τους Ενετούς και τη μεταφορά τους στη Βενετία, όπου φυλάσσονται μέχρι σήμερα μέσα σε μαρμάρινη λάρνακα στον μεγαλοπρεπή ναό του Προφήτου Ζαχαρία. Στα τέλη του 15ου μ.Χ. αιώνα έχουμε την επανασύσταση της μονής, η οποία μέχρι και τον 18° μ.Χ. αιώνα ακτινοβολεί προσελκύοντας πολλούς μοναχούς, προσκυνητές, αλλά και ξένους περιηγητές.

Η θρησκευτική πολιτική των Άγγλων στα Επτάνησα οδήγησε στις αρχές του 19ου μ.Χ. αιώνα στην ερήμωση της μονής, η οποία ολοκληρώθηκε με τους σεισμούς του 1953 μ.Χ., που κατερείπωσαν το ιστορικό μοναστήρι. Από το τέμπλο του καθολικού της ιστορικής μονής διασώθηκε η παλαιά εφέστια εικόνα των τριών Αγίων, που χρονολογείται το 1654 μ.Χ. και φυλάσσεται σήμερα στον περικαλλή ιερό ενοριακό ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Σάμης. Δίπλα στα ερείπια της μονής ανεγέρθηκε αργότερα παρεκκλήσιο, όπου κάθε χρόνο την Κυριακή των Αγίων Πάντων εορτάζεται πανηγυρικά η μνήμη των τριών ομολογητών και παλαιότερων Αγίων της Κεφαλονιάς.

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος γ΄. Μέγαν εὕρατο.

Δόξῃ Κύριος καὶ ἀφθαρσίᾳ, κατελάμπρυνεν, πιστοὺς ὁπλίτας, ὡς στρατείαν φυγόντας καὶ αἵρεσιν, τῶν Κεφαλλήνων δὲ νῆσον ἐπλούτισεν, διὰ σεπτῶν σκηνωμάτων τῆς χάριτος. Ὅθεν ἅπαντες, τοὺς τρεῖς Φανέντας τιμήσωμεν, Χριστοῦ ἀῤῥαγεῖς ἀμύντορας, Γρηγόριον Θεόδωρον καὶ Λέοντα.

Μεγαλυνάριον

Ὀρθοδόξου πίστεως ἀριστεῖς, φανέντας ἐκ λήθης, ὥσπερ φῶτα θεοειδῆ, Γρηγόριον πάντες, Θεόδωρον ἐν πόθῳ, σὺν Λέοντι προφρόνως, ὕμνοις τιμήσωμεν.

Ὁ Οἶκος

Τὸν θησαυρὸν τῶν ἁπάντων σφοδρῶς ἀγαπήσαντες, καὶ διδαχὰς τοῦ Κυρίου τηρήσαντες πάσας, τῆς πίστεως ἐδείχθησαν ἀριστεῖς φαεινότατοι, οἱ πιστοὶ ὁπλῖται. Ἐπουρανίων οὖν στρατιῶν κοινωνούς, Γρηγόριον, Θεόδωρον καὶ Λέοντα, ἱκετεύσωμεν οἱ πόθῳ τιμῶντες τὴν πανθαύμαστον αὐτῶν πολιτείαν τε καὶ εὕρεσιν, ὅπως παντοίων ὁ Σωτὴρ κινδύνων ἡμᾶς ῥύσῃ, οὐρανοδρόμον τε ἀναδείξῃ τὸν βίον, ἵνα ἀεὶ δοξάζειν ἀξιωθῶμεν, τὸν ἐν Μονάδι Θεὸν τὸν Τρισήλιον.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Η ιστορηθείσα το 1654 μ.Χ. αριστουργηματική εφέστια εικόνα των Αγίων Φανέντων. Η εικόνα κοσμούσε το τέμπλο του καθολικού της ομωνύμου Ιεράς Μονής και σήμερα φυλάσσεται στον Ιερό Ενοριακό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Σάμης.

Φορητή εικόνα των Αγίων Γρηγορίου, Θεοδώρου και Λέοντος δια χειρός Χριστίνας Παπαθέου-Δουληγέρη

Άγιοι Φανέντες

Άγιοι Φανέντες

Το περίτεχνο ξυλόγλυπτο κουβούκλιο με την ασημένια λειψανοθήκη των Αγίων Φανέντων στο Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Σάμης

Η λειψανοθήκη με τα ιερά λείψανα των Αγίων Φανέντων που επέστρεψαν στην Κεφαλλονιά

Μερική άποψη της Ιεράς Μονής Αγίων Φανέντων

Πανοραμική άποψη της ερειπωμένης πλέον ιστορικής Ιεράς Μονής των Αγίων Φανέντων στην περιοχή της Σάμης Κεφαλληνίας

Η παλαίφατη Ιερά Μονή των Αγίων Φανέντων Σάμης υπέστη μεγάλες καταστροφές στους καταστροφικούς σεισμούς του 1953 μ.Χ. που έπληξαν το νησί της Κεφαλληνίας

Το ανεγερθέν νεόδμητο παρεκκλήσιο δίπλα στα ερείπια της Ιεράς Μονής των Αγίων Φανέντων αποτελεί το επίκεντρο των λατρευτικών εκδηλώσεων προς τιμήν των Αγίων την Κυριακή των Αγίων Πάντων

Άποψη της Ιεράς Μονής των Αγίων Φανέντων σε γκραβούρα του 1813 μ.Χ.

Η μαρμάρινη λειψανοθήκη με τα λείψανα των Αγίων Φανέντων στο ναό του Προφήτου Ζαχαρία στη Βενετία

Οπτικοακουστικό Υλικό

Αγίοι Φανέντες - Σάμη Κεφαλονιάς (A)

Αγίοι Φανέντες - Σάμη Κεφαλονιάς (B)

Σχετικά κείμενα

1. Ασματική Ακολουθία Αγίων Φανέντων Κεφαλληνίας

Σχετικές συνδέσεις

1. Μετακομιδή τμημάτων των Ιερών Λειψάνων των Αγίων Φανέντων

Παραπομπές

1. Σύνδεσμος Κληρικών Χίου
2. Αμάλγαμα Παραμυθίας
3. Κεφαλονίτικα Νέα
4. VOUTSINASILIAS
5. Αμάλγαμα Παραμυθίας